

Ter Scueren - St.-Antoniushof

Doornikserijksweg 364, 8510 Kortrijk-Kooigem

Kaart 1/10.000 nr. 4, Popp-kaart A/236, Gewestplan, landschappelijk waardevolle gebieden

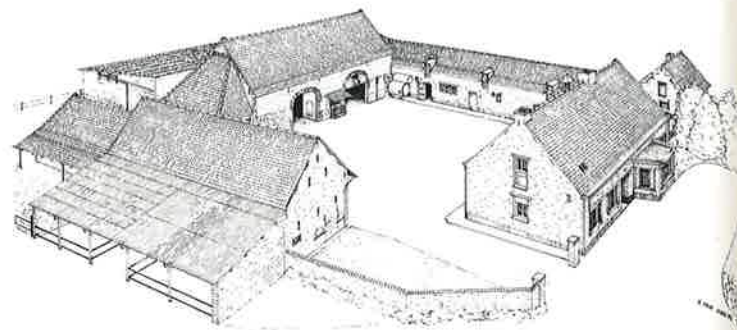
Eigenaar grond en gebouwen:

- gebouwen: Familie Ghesquieres (Rue Nationale, Tourcoing, France)
- grond: Familie Ghesquieres, Achiel Delputte, Nelly Glorieux.

Bekende uitbaters: Jan Groeninc (1443-1469), Pieter vande Couter (1470-?), Pieter Couterman (wellicht dezelfde familie?) (1556-1575), Gilles Vandeghinste (1673-), Eerepont Lodewijk (1758-1784), Wed. Eerepont (1784-1817), Eerepont Antoon (1799-1817), Quatannes Pieter (1817-1835), Quatannes Lodewijk (1835-1866), Vande Ghinste J.B. (1866-1873), Wed. Vande Ghinste (1873-), Vande Ghinste Caesar (-1923), Glorieux Louis (1923-1925), Delputte Achiel (1925-1963), Delputte Etienne (1963-1989), Delputte Luc (1989-).

Historische naam: Oudste vermelding Ter Scueren: 1443. Oudste vermelding St.-Antoniushof: 1675, L. Slosse, de geschiedenis van Kooigem, 1900.

Gebouwen: vierkantshoeve, met open ingang, Oudste gegevens: begin 14de eeuw, zie hoger. Woonhuis (oud woonhuis in 1925 van stro- naar pannendak, 1947: gesloopt en nieuw gebouwd), ovenbuur (gesloopt eeuwwisseling), stallen (19de eeuw, in originele staat, 1975: nieuwe koestal), schuur (1939: van stro- naar pannendak), hangar (oude vernield door brand in jaren '30, hierna nieuw gebouwd), wagenkot (in hangar, oud wagenkot paalt aan schuur), tabaksast (in werking tot 1946), kapel (nis in gevel).

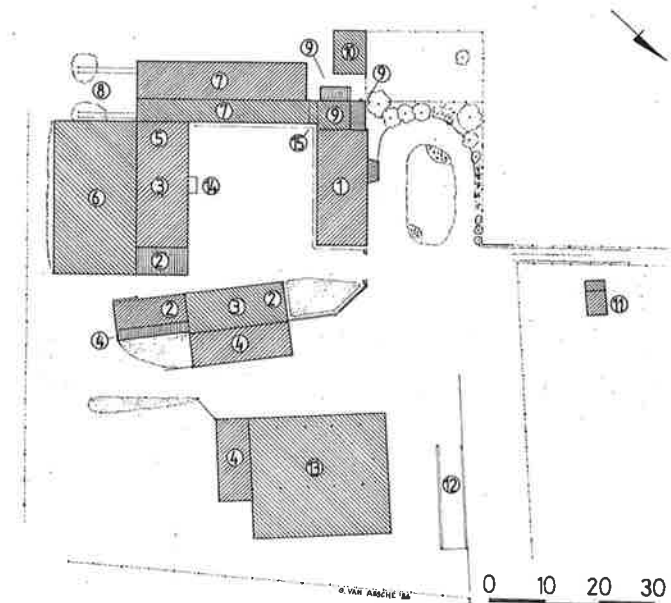

Aanvullende gegevens:

'Ter Scueren', dat voor de Franse revolutie een achterleen was van het Mortaanse in Bellegem, behoorde vóór 1403 toe aan Johanna van Kooigem, die gehuwd was met Jacob vander Tannerie.

Bij de hoeve was 'de molen te Kooigem' gevestigd, een heerlijke molen van het hof van Kooigem. Rond 1450 was Ter Scueren eigendom geworden van Kathelijne, dame van Croix en Flers, de echtgenote van Jean du Mez, heer van Croix en Flers, uit het beroemde geslacht. Hij overleed in 1442. Kathelijne stierf in 1470. Ondertussen was het in 1443 al in pacht gegeven aan zekere Jan Groeninc, die lange tijd de uitbater was van dit goed dat toen bijna 22 bunder groot was. Na 1470 werd het eigendom van Gheeddin, de zoon van Kathelijne. De verpachting van het goed aan Pieter vander Couter, ging door bemiddeling van Jan de Langhele(de), vader en voogd van Gheeddin of Gherardijn(?). Ook na 1496 huurde dezelfde Pieter de hofstede met de molen. In 1556 werd een pachtbrief opgemaakt waarin dit goed in het Frans vernoemd wordt: 'cense à la Grange', eigendom van de familie De Langhele. In de penningcohirien van 1571 en 1575 vernemen wij dat Jonker Jacques de Langhele, heer van Pesch, zijn huis, hof, schuur, poort, poesten en land samen 22 bunder, verpacht aan Pieter Couterman. Wij vermoeden dat dit dezelfde familienaam is als van de oudere pachters: vander Coutere. Maar de naam Ter Scueren staat niet vermeld in het document. Uit alle gegevens blijkt echter dat het om deze hoeve gaat. De molen Te Kooigem werd later afzonderlijk verpacht: in 1617 huurt Abraham Tillemann, zoon van Guingolle, 'de son stil mosnier', de molen aan de heer van Kooigem.

Van de oude naam Ter Scueren horen wij voortaan niets meer. Franse eigenaars gebruikten die Vlaamse naam niet meer in hun documenten.

- 1 Woonhuis
- 2 Wagenberg
- 3 Schuur
- 4 Afdak
- 5 Werkplaats
- 6 Loods
- 7 Stallingen
- 8 Mestvaalt
- 9 Berging
- 10 Ovenbuur
- 11 Ast
- 12 Sleufsilos
- 13 Hangar
- 14 Weegbrug vee
- 15 Doorgang

In de zeventiende eeuw lezen wij over het **St.-Antoniushof**. In 1675 werd de hoeve uitgebaat door Gillis Vanden Ghinste. Hij huwde met Catharina Maes. Zij stierf spoedig en hij trad voor een tweede maal in het huwelijk met Maria van Bellegem. Gillis stierf kort na dit huwelijk. Zijn vrouw trad voor een tweede maal in echt met Jan van Overschelde. Toen ook deze stierf trouwde Maria voor een derde maal, deze keer met Dymn van Coutere. Gillis Vanden Ghinste was naast landbouwer tevens molenaar. Deze molen staat op de kabinetskaarten van Ferraris (1771-1778) afgebeeld als 'moulin de Coeghem' en wordt op de kadasterplannen van Popp P.C. (1840) afgebeeld, hier als 't Meuleke. De molen behoorde oorspronkelijk bij de hoeve. In 1875 is de molen ingestort. In 1771 was de hofstede in het bezit van de familie Opsomer. De uitbater was Louis Eerepont die in 1758 op het St.-Antoniushof kwam. De hoeve werd zwaar getroffen door de veepestziekte in 1772. Vermoedelijk werd de veestapel geslacht om uitbreiding van de ziekte te vermijden. Omstreeks 1840 was het St.-Antoniushof in bezit van graaf Fredericus d'Ennetières die vermoedelijk uit huwelijk de hofstede van de familie Opsomer kreeg. In die periode was Lodewijk Quatannes de uitbater. Zijn dochter, Julia, huwde met J.B. Vanden Ghinste en werd de nieuwe uitbater. Julia werd reeds vroeg weduwe en baatte de hoeve uit met haar drie kinderen die in 1923 de hofstede verlieten. Caesar, de zoon van Julia, was een neef van de echtgenote van Achiel Delputte, de latere uitbater. Het St.-Antoniushof was toen reeds in bezit van de Franse familie Delville die te Sussex in Engeland woonde. In 1923 werd Louis Glorieux, afkomstig van de Tollardrie, de nieuwe pachter. In 1925 huwde zijn dochter met Achiel Delputte, afkomstig van de

Totale oppervlakte: 1980: 67 ha
22 a - 1984: 91 ha (Weiland:
0,5 ha, Akkerland: 90,5 ha).

Voornaamste specialiteiten:
aardappelen, tarwe, wintergerst, bieten, erwten, mest-
vee (32).

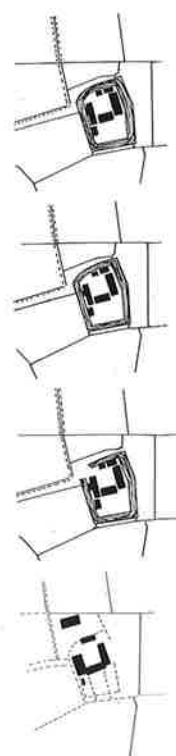

Sint-Antoniushof, woonhuis (1947) en hangar.

kasteelhoeve te Zwevegem. Achiel Delputte werd invloedrijke persoon die in 1938 burgemeester van Kooigem werd. Dit ambt oefende hij uit tot 1976, de fusie met Kortrijk. Kort voor de Tweede Wereldoorlog werden modernisaties uitgevoerd aan de hoeve. Gedurende een kleine aardbeving¹ werd het dak van de schuur gedeeltelijk vernield. De pannendekker die het strodak aan het vervangen was, mocht van geluk spreken dat hij op dit moment aan het eten was.

De Tweede Wereldoorlog was een donkere periode¹. Achiel Delputte moest als oorlogsburgemeester zijn hoeve ontruimen. Men nam de vlucht samen met het gezin Glorieux van de Tollardrie naar de ouderlijke woning van de echtgenote van Henri Glorieux te Kuurne. Van daaruit vluchtte men naar Rumbeke. Achiel Delputte nam niettegenstaande benzinegebrek de auto mee. De automobiel was aan een strowagen vastgelegd die

De 18de-eeuwse schuur met de stallen. Tussen schuur en stallen is het wagenberg gebouwd.

1840

1883

1918

1979

getrokken werd door 4 paarden. Eén van de paarden werd doodgeschoten te Rumbeke. Na een periode van 14 dagen kwam men naar Kooigem terug.

In 1947 werd de hofstede gedeeltelijk vernieuwd, het oude woonhuis werd gesloopt en nieuw gebouwd. Het oude poortgebouw werd eveneens afgebroken. Van de oudere gebouwen blijft enkel de schuur over. In die prachtige, dwarse bergschuur bevinden zich twee korfbogige poorten (met waterboog). Rondom deze poorten heeft men afwisselend gebruik gemaakt van natuur- en bakstenen (o.a. sluitstenen), de onderste helft van de gevel is nagenoeg volledig opgetrokken in natuursteen. De kraagstenen zijn eveneens in natuursteen. Aan de schuur werd vermoedelijk in de tweede helft van de 19de eeuw een wagenberg aangebouwd die een vrij eigenaardige dakconstructie had.

De hoeve kwam in de jaren vijftig bij erfenis in handen van de familie Ghesquiere, woonachtig te Tourcoing.

Evolutie van de omwalling en het landbouwareaal

Het St.-Antoniushof was in de 18de eeuw nog niet omwald!

Op de kadasterplannen van Popp P.C. wordt de hoeve daarentegen als volledig omwald afgebeeld. Dit bleef zo tot na de Eerste Wereldoorlog. Op het einde van de jaren twintig werd hij gedempt.

Het landbouwareaal was omstreeks 1900² 38 ha groot. In de jaren dertig liep dit op tot 43 ha. In 1975 werd het nog eens met 20 ha uitgebreid. In 1981 werden 24 ha (gelegen te Warcoing) bij de hoeve toegevoegd. Momenteel is het St.-Antoniushof het grootste landbouwbedrijf van Kortrijk. De toekomst van de hoeve is dan ook verzekerd door de gunstige ligging binnen het Gewestplan.

Sint-Antoniushof in 1771 (nr. 231).

Let op de molen die bij de hoeve hoorde. De hoeve met nr. 264 is deze waar de familie Coopman nu woonachtig is.

¹ Uit gesprek met Achiel Delputte, Ereborgemeester Kooigem, 87 jaar wonende in de Molenstraat 16, Kooigem.
² L. Slosse, de geschiedenis van Kooigem, 1900. Handgeschreven nota's.

ARCHIEF

- R.A.K. - Acten en Contracten, zie hoger.
- Gemeentearchief Kooigem, zonder nr. (1771), Vierde Canton nr. 231.
- Gemeentearchief Kooigem, nr. 9 (1772).
- Aanwinsten VI, 6979, Kadasterplan van omstreeks 1810.
- S.A.G. - Penningcohiere 1571-1575.

BIBLIOGRAFIE

- L. Slosse, de Geschiedenis van Kooigem, 1900, blz. 64.
- P. Boncquet, Heerlijkheid en lenen in de roede van de 13 parochies, onuitg., Lic. verhandeling.